

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-361-3-120>

IMPLEMENTATION OF EUROPEAN LABOR SAFETY STANDARDS INTO UKRAINIAN LEGISLATION

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ У ВІТЧИЗНЯНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Kniazkova L.M.

*PhD (Law), Associate Professor,
LLC “Technical university
“Metinvest polytechnic”,
Zaporizhzhia, Ukraine*

Князькова Л.М.

*к.ю.н., доцент,
ТОВ «Технічний університет
«Метінвест політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна*

Chernykh Ye.M.

*PhD (Law), Associate Professor,
LLC “Technical university
“Metinvest polytechnic”,
Zaporizhzhia, Ukraine*

Черних Є.М.

*к.ю.н., доцент,
ТОВ «Технічний університет
«Метінвест політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна*

23 червня 2022 року країни члени Європейського Союзу проголосували за надання Україні статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу. Обрання курсу на інтеграцію до Європейського співтовариства та наближення української правової системи до європейських та світових стандартів щодо забезпечення фундаментальних прав, необхідність введення до законодавства України положень Європейського законодавства, актуалізували необхідність дослідження і Європейських стандартів безпеки праці.

Сьогодні в Україні створено досить розгалужену нормативну базу у сфері охорони праці. Однак їй притаманні певні недоліки. Так, відносини в сфері охорони праці регламентують два комплексних закони: Закон України «Про охорону праці» та Кодекс законів про працю (КЗпП України). Це породжує проблему розпорошеності та подвійності законодавства, а також знижує значення КЗпП України як основного нормативно-правового акту в системі трудового законодавства. Крім цього, нормативна база у сфері охорони праці дещо застаріла та має невпорядкований вигляд [1, с. 3].

Джерелами правового регулювання праці в Європі являються акти, прийняті Європейським Союзом та Радою Європи. Прийняття конвенцій дало змогу забезпечити європейцям гідні умови праці та зробити більш

успішними європейські компанії на міжнародному ринку. Забезпечення охорони праці є одним із найважливіших напрямів соціальної політики ЄС. Право кожного працівника на роботу в умовах, які забезпечують охорону його здоров'я, безпеку та гідність, закріплено у ст. 31 Хартії ЄС «Про основні права». Правові основи охорони праці розвинено у ґрунтовній законодавчій базі ЄС та підкріплено великою кількістю актів не законодавчого характеру. Нормативно-правові акти з охорони праці мають рекомендаційний характер та визначають засадничі принципи, яким повинно відповідати законодавство держав-членів ЄС. При цьому форми, методи та строки практичної реалізації відповідних положень залишаються на розсуд самих держав. Такий «м'який» (англ. soft) підхід дозволяє створити загальноєвропейський правовий простір, зберігши особливості та традиції кожної національної законодавчої системи [2].

Слід відзначити, що стан безпеки праці в державі багато в чому залежить від соціально-економічної ситуації в країні. Сьогодні соціально-економічна ситуація в Україні характеризується недостатнім фінансуванням охорони праці як з боку держави, так і з боку власників недержавного сектора економіки. Ситуація погіршується у зв'язку з військовою агресією Росії проти України.

Серед факторів, які стримують процес адаптації і потребують вирішення, можна виділити наступні: недостатню кадрову спроможність відповідальних інституцій забезпечувати процес адаптації законодавства та занадто бюрократизовану процедуру розробки, погодження і прийняття актів законодавства; конфлікти інтересів між різними державними органами стосовно розподілу повноважень, що зумовлює затягування процесу розгляду і погодження (непогодження) проектів законодавчих актів; неврахування норм чинного законодавства в процесі адаптації законодавства, що спричинює дублювання норм; блокування проходження актів різними стейкхолдерами та групами інтересів, які бояться викликаних адаптацією законодавства змін, що спричиняє тривалий розгляд законопроектів у комітетах Верховної Ради України за відсутності конструктивного діалогу між учасниками процесу та знаходження компромісних рішень [3]. На наш погляд, в Україні повинен запрацювати механізм економічної зацікавленості власників підприємств усіх форм власності у створенні на виробництві безпечних умов праці.

Важливим завданням реалізації права людини на працю, соціальний захист та забезпечення здорових і безпечних умов праці є мінімізація рівня виробничого травматизму, який, незважаючи на деякі позитивні

тенденції зменшення за останні десятиріччя, залишається досить високим і в 2,5 рази перевищує середньо європейські показники [4].

Вагоме місце серед основних джерел міжнародно-правового регулювання трудових відносин та безпеки праці посідають конвенції та рекомендації МОП. Однією з базових конвенцій МОП у галузі охорони праці є Конвенція № 155 про безпеку та гігієну праці та виробниче середовище, що прийнята 22 червня 1981 року [5]. Враховуючи європейський досвід, при формуванні української моделі ринку праці та політики зайнятості слід обов'язково звернути увагу на європейську стратегію зайнятості, основними складовими якої є: створення робочих місць, якість роботи, продуктивність праці, гідна оплата праці, соціальна безпека, професійні та соціальні навички [6].

Базовими нормативно-правовими актами при адаптації національного законодавства до законодавства країн ЄС також є Директиви Ради Європейських співтовариств, чільне місце серед яких посідає Директива Ради № 89/391/ЄЕС «Про впровадження заходів для заохочення удосконалень у сфері безпеки і охорони здоров'я працівників під час роботи» від 12 червня 1989 р.

Вважаємо, що законодавство з безпеки праці потребує систематизації з метою його упорядкування та змістовного наповнення з урахуванням забезпечення податкових пільг на засоби, які спрямовані на оздоровлення умов праці, враховуючи при цьому диференціювання страхових внесків залежно від частоти і тяжкості травматизму і професійних захворювань, а також впровадження санкцій за бездіяльність власників щодо поліпшення умов праці.

Перелік використаних джерел

1. Ізуїта П. О. Правове регулювання охорони праці в умовах ринкової економіки: авторефер. дис. ... канд. юрид. наук: Харк. нац. ун-т внутр. справ, Харків, 2008. 18 с.
2. Венедіктов В.С., Грохольський В.П., Іншин М.І. Охорона праці: європейські і міжнародні стандарти та законодавство України: науково-практичний посібник. Харків-Київ, 2006. 680 с.
3. Україна та Угода про асоціацію. Моніторинг виконання 2014-2019 рр. ГО «Український центр європейської політики». URL: <https://www.kas.de/uk/web/ukraine/einzelitel/-/content/ukraina-ta-ugoda-pro-asociaciu-monitoring-vikonanna-2014-2019> (дата звернення: 05.10.2023).
4. «Про Національну стратегію у сфері прав людини». Указ Президента України від 24.03.2021 року № 119/2021. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text> (дата звернення: 05.10.2023).

5. Конвенція МОП № 155 Про безпеку та гігієну праці та виробниче середовище від 22 червня 1981 року (ратифікована Україною 02.11.2011 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_050#Text (дата звернення 05.10.2023)

6. Григор'єва О.В., Лавріненко І.О. Впровадження Європейських стандартів охорони праці в діяльність українських підприємств. Електронний журнал «Ефективна економіка». URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5043> (дата звернення: 05.10.2023).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-361-3-121>

EXPEDIENCY AND PRACTICAL APPLICATION OF THE ELMERI METHOD FOR IDENTIFYING OCCUPATIONAL HAZARDS AND ASSESSING OCCUPATIONAL RISK AT AN ENTERPRISE

ДОЦІЛЬНІСТЬ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ЕЛМЕРІ ДЛЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ НЕБЕЗПЕК ТА ОЦІНКИ ПРОФЕСІЙНОГО РИЗИКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Koniev L.L.

*student (group 263-22-2m),
LLC "Technical university
"Metinvest polytechnic",
Zaporizhzhia, Ukraine*

Конєв Л.Л.

*студент гр. 263-22-2м,
ТОВ «Технічний університет
«Метінвест політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна*

Елмері – це проста та надійна система оцінювання рівня безпеки підприємства та робочого місця. Вона добре підходить для більшості підприємств у промисловості. Елмері відстежує найважливіші чинники, що впливають на безпеку робочого місця, які згруповані в сім груп:

- виробничий процес;
- порядок і чистота;
- безпека праці під час роботи з машинним обладнанням;
- фактори навколишнього середовища;
- ергономіка;